

Мил. П. Петровић
Уведено у ~~Инвентар бр.~~

2481

~~1 јануара 1942 год.~~

~~УРЕДБА~~

О

ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА

(Ова Уредба обнародована је у „Службеним новинама”,
број 223—LIII, од 26 септембра 1936 године)

ИЗДАЊЕ И ШТАМПА
ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
БЕОГРАД 1936

1842

Ј. б. ,
38869

Handwritten notes in the top right corner, partially illegible.

На основу ~~чл~~ 98 Финансиског закона за 1936/37 годину, Министарски савет на предлог министра пољопривреде, министра трговине и индустрије, министра финансија и министра правде, прописује

УРЕДБУ

О ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА

ГЛАВА I

Члан 1

Ова Уредба односи се на све дугове који су настали пре 20 априла 1932 године, и то оних земљорадника који су у времену задужења и на дан ступања на снагу Уредбе били земљорадници, и који испуњавају услове Уредбе.

Члан 2

(¹) Земљорадником у смислу Уредбе сматра се физичко лице коме је пољопривреда главно занимање; које обрађује земљу само или са члановима своје породице, а у случају потребе и најмљеном радном снагом, чији опорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде (ратарства, ви-

† Муж се у овом случају ~~не~~ ~~ма~~ ~~је~~ ~~сматрају~~
зиратне земље ~~не~~ ~~ма~~ ~~је~~ ~~сматрају~~

ноградарства, воћарства, вртларства, сточарства и сл.), а чији посед не прелази површину од 50 хектара зиратне (обрадиве) земље, односно код породичне задруге 100 хектара зиратне (обрадиве) земље. За породичну задругу сматра се и она породична заједница у којој постоји и заједница живота и рада сродника по крви или по усвојењу, и у којој има најмање три мушка члана.

(²) Плодоуживаоци, закупци или наполичари, који обрађују туђу земљу, иако немају своје сопствене земље, а испуњавају остале услове, сматрају се као земљорадници по ст. (¹) овога члана.

(³) Земљордницима у смислу ст. (¹) овога члана сматрају се и само-насељеници у јужним крајевима, означени у чл. 8 ст. (⁷) Правилника за извршење Закона о насељавању јужних крајева од 11 јуна 1931 године, са њиховим изменама и допунама од 24 јуна 1933 године бр. 50250-VI-Б од 3 августа 1933 године.

(⁴) Удата жена која живи у заједници са својим мужем, сматра се земљорадником само онда, ако лично испуњава услове које за земљорадника прописује Уредба, а укупни њихови приходи претежно проистичу из пољопривреде.

(⁵) У максимум зиратне земље урачунава се лично имање земљорадника и имање његове жене и деце, ако живе с њим у кућној заједници.

(⁶) Земљорадницима у смислу Уредбе сматрају се и лица, под условом да њихови опорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде, а

њихов посед зиратне земље не прелази површину одређену ставом (¹) овог члана:

а) која због болести или других неотклоњивих сметња не могу сама обрађивати своју земљу, малолетна деца земљорадника за време трајања своје малолетности, као и заоставштине земљорадника док не буду предате наследницима;

б) која сама или са члановима своје породице обрађују туђу земљу — пољопривредни радници, ако им је то главно занимање а не плаћају, осим службеничког, никакав други порез;

в) која се као старешине задруге или инокосне породице или као чланови ових, живећи у кућној заједници, баве другим споредним привредним пословима као препродајом, кућном индустријом, рибарством, возиоштвом (кирицијањем), бродарством и слично, да би својој задрузи или породици, која је задржала сва обележја земљорадника, прибавила више зараде;

г) која се уз пољопривреду баве пословима сеоског занатлије или сеоског дућанције.

(⁷) Не узима се у обзир при оцени величине опорезованих прихода, опорезовани приход на кућу у којој земљорадник станује сам или са својом породицом, *да ли опорезовани приходе у овом случају или не*

(⁸) На тражење веровника или другог заинтересованог лица, дужник је дужан прибавити уверење о томе да је земљорадник. Ово уверење издају општинске власти (општинска управа, градско поглаварство). Захтев за издавање уверење

може осим дужника ставити свако заинтересовано лице. У уверењу имају бити наведене стварне чињенице из којих се може несумњиво утврдити да дужник испуњава услове из чл. 1 и чл. 2 Уредбе. У ту сврху дужна је општинска власт прибавити од надлежне пореске управе податке о висини појединих опорезовања дужникових. Општинска власт дужна је издати уверење односно донети одлуку о одбијању у року од 14 дана. Ако општинска власт то не учини, надзорна власт ће потражењу заинтересованих лица позвати општину да јој уверење односно одлуку о одбијању достави у року од 14 дана. Образац уверења прописан Правилником од 16 октобра 1934 године, број 71690—V („Службене новине” бр. 250 од 30 октобра 1934 године) остаје на снази до доношења правилника по чл. 56 Уредбе. На предлог заинтересованих лица, суд ће испитати истинитост уверења и донети решење.

Члан 3

(¹) Као дугови земљорадника сматрају се све обавезе у новцу приватноправног карактера без обзира из кога основа потичу и да ли их земљорадник дугује као главни дужник или јемац. Јемац односно солидарни дужник и ако није земљорадник, одговара обавезама као и главни дужник земљорадник. Обавеза солидарног дужника или јемца сматра се као његов дуг тек онда, кад мора да испуни ту обавезу.

121
10 J

(²) Прописи Уредбе не односе се на јемца односно солидарног дужника, ако је он веровник земљорадника, па се задужио на основу земљорадничке менице, коју је у ту сврху жирирао.

(³) Уредба обухвата дугове и оних земљорадника којима је отворен стечај пре 20 априла 1932 године.

(⁴) Као дугови земљорадника у смислу ст. (¹) овога члана не сматрају се: дугови земљорадника уколико укупно не прелазе 250 динара или уколико прелазе 500.000 динара; јавне дажбине и законом прописане пристојбе; робни дугови до 500 динара настали после 20 октобра 1931 године уколико нису претворени у меничне тражбине; дугови уколико су покривени ручном залогом; тражбине за издржавање које неком лицу припадају против дужника земљорадника на основу дужникове обавезе издржавања; тражбине које проистичу из кривичног дела; тражбине на име плате (наднице) лица запослених у кућанству или господарству дужниковом; тражбине занатлија до 500 динара за извршење занатске радње настале после 20 октобра 1931 године. Признанице, облигације и друге писмене исправе у којима је наведено да дуг потиче из куповине робе или из занатске радње не доказују да је дуг заиста настао из тога основа.

(⁵) Као дугови земљорадника не сматрају се обавезе које потичу из наследства, као ни обавезе из уговора о наслеђу ма које врсте (уговор о дару,

предајни уговор и слично). Ако дужник — наследник односно саговорач који су земљорадници у смислу Уредбе сматрају да је наслеђено непокретно имање, из кога се другим наследницима односно саговорачима има исплатити наслеђе у новцу, изгубило више од 25% од своје вредности у времену постанка дуга, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе тражити да суд смањи тај дуг сразмерно смањеној вредности тога непокретног имања. Ово смањење не може прећи 50% првобитног дуга.

(⁶) Као дугови настали после 20 априла 1932 године сматрају се само они, који су стварно нови, а не и такви, који су постали новацијом (преновом) старог дуга н.пр. уобичајеним пролонгирањем меница и слично. У случају преноса имовине или дела имовине лица које је земљорадник по Уредби, на друго лице, ужива нови власник олакшице по Уредби, по преузетом дугу само онда, ако је пренос извршен на основу наслеђа, и ако је нови власник земљорадник у смислу Уредбе.

(⁷) Прописи Уредбе не односе се на тражбине Народне банке Краљевине Југославије, Државне хипотекарне банке и Привилеговане аграрне банке уколико то није изрично наведено Уредбом (Глава IV и V). Народној банци оставља се да у кругу своје надлежности донесе посебне одлуке о олакшицама оним својим дужницима, на које би се иначе односила Уредба.

(⁸) Уколико је веровник који је непосредно кредитирао земљорадника тражбину обухваћену

Уредбом уступио путем цесије, ломбардовао или реесконтовао код једне кредитне установе не може од ње тражити оне олакшице које је сам морао дати дужнику по прописима Уредбе.

(⁹) За дугове земљорадника према сиромашним веровницима који немају своје имовине нити других прихода за нужно издржавање, не важе прописи Уредбе. Сиромашност утврђује суд по тражењу веровника.

Члан 4

(¹) Висина дуга земљорадника, утврдиће се на тај начин што ће се обрачунати неплаћена уговорена камата али не више од 12% годишње до 20 априла 1932 године и прирачунати главници. Тако утврђена висина дуга служиће као основ за смањивање дуга по одредбама Уредбе.

(²) Ненаплаћена и незастарела камата која је текла од 21 априла 1932 године до 15 новембра 1936 године, а која је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобреним отплатним плановима задружних савеза прирачунава се несмањена главници дуга утврђеној предњим ставом. Главници дуга прирачунаће се и правоћно досућени парнични и извршни трошкови до 20 априла 1932 године, затим стварни издатци на премије осигурања, јавне дажбине, таксе за стављање хипотеке или прибелешке (укњижбе и предбележбе) као и остала плаћања која је веровник извршио уместо дужника. На овај

† 201 у дану данајна тужи у до-
вољен, данајна и у довољен
10 ~~дану данајна тужи~~

начин увећана главница ужива исти ред првенства као и првобитна главница хипотекована или при- бележена (укњижена, предбележена).

(³) Веровнику који је после 20 априла 1932 го- дине наплатио од дужника земљорадника већу камату но што је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобре- ним отплатним плановима задружних савеза од- биће се вишак од главнице дуга.

Члан 5

(¹) Земљорадник чији посед прелази површину од 50 хектара и породичне задруге чији посед пре- лази површину од 100 хектара зиратне (обрадиве) земље, без обзира на висину укупног задужења преко 500.000 динара према ст. (⁴) чл. 3, исплатиће свој дуг на следећи начин: укупна сума дуга обра- чуната по чл. 4 али без икаква смањења, поделиће се на укупан број хектара обрадиве (зиратне) зе- мље и онај део дуга који отпада на 50 односно 100 хектара, исплатиће дужник, ако дуг по једном хек- тару износи више од 3000 динара, у року од 15 година, а ако дуг износи од 500 до 3000 динара по хектару, у року од 10 година, са 4.5% камате почев од дана ступања на снагу Уредбе у једна- ким годишњим оброцима од којих први доспева 15 новембра 1936 године; за дуг који отпада на преостали део поседа (преко 50 односно 100 хек- тара) као и за дуг који је мањи од 500 динара по хектару на укупном поседу не важе прописи овога члана.

† 201

11

(²) Министар пољопривреде у споразуму с ми- нистром трговине и индустрије прописаће Правил- ником на који ће се начин одређивати које ће се честице урачунати у површину од 50 односно 100 хектара.

(³) Пображивања из ст. (¹) овога члана неће преузимати Привилегована аграрна банка (чл. 7).

ГЛАВА II

Члан 6

Своје дугове осигуравајућим заводима, уста- новама радничког и намештеничког осигурања, установама које рукују пупилним новцем (благај- нама сирочадских столова, сиротињским и стара- тељским повереништвима, градским и општин- ским сирочадским благајнама и сл.), црквеним фондовима, културним, хуманим и просветним у- становама, пошто се утврди њихово стање на дан ступања на снагу Уредбе, а према чл. 4 но без икаква смањења, дужни земљорадници исплатиће по отплатном плану а у року од 12 година са 3% камате годишње. Први ануитет се има положити до 15 новембра 1936 године, а остали ануитети се полажу сваке наредне године најдаље до 15 но- вембра.

Отплатни план

Главница од дин. 100.— на дан 15 новембра 1936 године плаћа се кроз 12 година са 3% почев

од 15 новембра 1936 године по следећем амортизационом плану:

Број исте- клих година почев од 15-XI-1936.	Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
0	15-XI-1936	3	—	100.—
1	15-XI-1937	2,79	7,01	92,99
2	15-XI-1938	2,58	7,22	85,77
3	15-XI-1939	2,35	7,45	78,32
4	15-XI-1940	2,12	7,68	70,64
5	15-XI-1941	1,88	7,92	62,72
6	15-XI-1942	1,64	8,16	54,56
7	15-XI-1943	1,38	8,42	46,14
8	15-XI-1944	1,12	8,68	37,46
9	15-XI-1945	0,86	8,94	28,52
10	15-XI-1946	0,58	9,22	19,30
11	15-XI-1947	0,30	9,50	9,80
12	15-XI-1948	—	9,80	—

За део дуга испод 100 динара плаћа се ануитет у сразмерној висини.

ГЛАВА III

Члан 7

(¹) Исплату дугова обухваћених Уредбом према новчаним заводима, кредитним задругама свих облика и оним задругама које су по својим правилима могле давати новчане кредите земљорадницима-задругарима, изузев набављачких односно потрошачких задруга свих облика; потом исплату дугова њиховим савезима али само за ду-

гове земљорадника а не задруга и котарским припомоћним закладама, преузима Привилегована аграрна банка која се овлашћује да за рачун државе, а према одредбама Уредбе регулише ове обавезе и да врши наплату потраживања по њима. У случају сумње да ли је једна установа новчани завод односно која од поменутих задруга одлучиће министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде у споразуму с министром финансија.

(²) Ове установе дужне су предати Привилегованој аграрној банци у року од 3 месеца по нарочитом списку све веровничке исправе по овим дуговима, заједно са исправама о спроведеним обезбеђењима, супер-гаранцијама, полисама осигурања, протестима, и свим осталим писменима везаним за доказивање и остварење горњих тражбина, као и све податке о непокретностима обвезаних лица. Наведене установе предаће Привилегованој аграрној банци посебан списак по билансу коначно отписаних потраживања. Том предајом преносе се сва права по таквим потраживањима на Привилеговану аграрну банку, која по истима стиче сва веровничка права и остала права и тиме постаје власник свих заложних права (укњижаба, предбележаба, хипотека и прибележака) досадашњих веровника с истим редом првенства без предузимања макакве посебне радње.

(³) Задруге ће у року од три месеца ове исправе поднети преко својих ревизиских савеза, уколико су учлањене у тим савезима.

(⁴) Привилегована аграрна банка је овлашћена да преко својих органа врши преглед књига и докумената код установа из ст. (¹) овога члана и утврђује веродостојност учињених пријава.

Члан 8

(¹) Земљорадници који су дуговали установама из ст. (¹) чл. 7 престају бити њихови дужници и постају дужници Привилеговане аграрне банке, којој ће те дугове исплаћивати према прописима чл. 28 Уредбе.

(²) Све дужничке исправе оваквих земљорадника а по којима је пропуштено обављање какве правне радње прописане општим правом (Грађанским закоником, Меничним законом итд. — као што су протести, нотификације, замене исправе, подизање тужбе итд.) Законом о заштити земљорадника или којом од ранијих уредаба услед чега су веровници изгубили нека права, задржаће и даље своју пуну правну обавезност као да пропустања није ни било и сва првобитно обавезна лица остају у обавези по тим исправама све до потпуне исплате тих дугова.

Члан 9

(¹) Привилегована аграрна банка ће прегледати да ли предате јој веровничке исправе имају правну вредност и да ли дугови по тим исправама потпадају под прописе Уредбе, а затим ће, пошто учини потребне измене, одобрити обрачуне о висини дугова појединих дужника извршене од

страни установе из ст. (¹) чл. 7. Од оног дела потраживања које је утврђено у смислу ст. (¹) чл. 4 одбиће се већ по књигама коначно отписана потраживања уколико нису довољно покривена хипотеком и тако добивена сума смањиће се за 25%, а овом смањеном износу додаће се потраживање утврђено по ст. (²) чл. 4.

(²) Ако веровничка установа нема дужничких исправа мора ~~предати~~ ^{показати} Привилегованој аграрној банци извод из пословних књига потписан од веровника и дужника и потврду надлежнога суда, да је извод сагласан са књигама. Ако се дужник противи да потпише извод из књига, постојање дуга утврђује суд. Ако Привилегована аграрна банка оспори ваљаност или исправност предатих дужничких исправа, или одбије пријем потраживања због манљивости, суд ће на предлог или тужбу веровника одлучити о постојању, висини и природи дуга.

†

Члан 10

(¹) Смањења од 25% извршена у смислу предњег члана дужне су установе из ст. (¹) чл. 7 покрити искључиво на терет вредности својих стварних резерви и на терет 50% вредности свога капитала — уплаћених и дугованих удела, прирачунавајући извршене отписе од 20 априла 1932 године до ступања на снагу Уредбе, а изузимајући санацијом новоуплаћени капитал после 20 априла 1932 године.

(²) Уколико се овим вредностима не би могло покрити извршено смањење од 25%, непокривену разлику покриће држава на тај начин што ће овим установама за износ те разлике издати обвезнице према ст. (²) чл. 11.

(³) Надзор над утврђивањем ове разлике до 25% вршиће се по Правилнику који ће прописати споразумно министар финансија, министар трговине и индустрије и министар пољопривреде.

Члан 11

(¹) Привилегована аграрна банка ће, у смислу чл. 9, установама из ст. (¹) чл. 7 одобрити на текућем рачуну 50% дела потраживања обрачуна по ст. (¹) чл. 4, и цео износ дела потраживања из ст. (²) истог члана.

(²) За остатак у висини од 25% од укупног несмањеног потраживања у смислу чл. 9, држава ће тим установама дати обвезнице које ће за њен рачун издати Привилегована аграрна банка. Ове обвезнице носиле 3% камате годишње с амортизационим роком од 20 година у једнаким годишњим оброцима. Садржину, облик и начин исплате — амортизације обвезница прописале министар финансија Правилником.

(³) Новчане установе из ст. (¹) чл. 7 могу у својим књигама своја потраживања по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке као и обвезнице из овога члана билансирати по номиналним износима.

Члан 12

(¹) Одобрена потраживања установама из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну као и обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе, представљају њихово потраживање према држави, те за њихову исплату гарантује држава.

(²) Почев од идуће буџетске године па за све време трајања горње исплате, министар финансија обезбеђиваће путем финансиског закона сваке године потребно покриће за плаћање анuitета из чл. 14 Уредбе, уколико се за тим покрићем укаже потреба, као и уносити у буџет државних расхода потребне суме за вршење интересне и амортизационе службе по издатим обвезницама.

Члан 13

(¹) Привилегована аграрна банка, пошто утврди суму потраживања према чл. 9 Уредбе, издаје свакој појединој установи из ст. (¹) чл. 7 потврду о висини потраживања по отвореном текућем рачуну у смислу ст. (¹) чл. 11.

(²) Текст и облик потврде прописале министар финансија.

Члан 14

(¹) Признато потраживање по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке исплатиће се установама из ст. (¹) чл. 7 у року од 14 (четрнаест) година с годишњом каматом 3% (три од сто) у једнаким годишњим оброцима (ануитетима).

(²) Рок првом ануитету је 31 децембар 1937 године.

(³) Министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде може новчаним установама из ст. (¹) чл. 7 под заштитом, чија се потраживања имају ликвидирати у смислу Уредбе, на њихову молбу одобрити продужење рока одлагања плаћања.

Члан 15

(¹) Ако Привилегована аграрна банка приликом пријема веровничких исправа или у току регулисавања односа по њима, утврди у току ~~године од пријема~~ ^{70. 12. 1937} да је извесна исправа или потраживање ма с које стране ~~маршиво~~, или да дуг по њој није обухваћен прописима Уредбе, она ће такву исправу вратити установи од које је примила и за њен раније признат износ тој установи извршиће смањење потраживања по текућем рачуну односне установе.

(²) Ако Привилегована аграрна банка веровнику врати исправе, почињу за веровника од дана пријема таквих исправа тећи нови рокови застарелости предвиђени постојећим законима уколико то потраживање већ није било застарело у тренутку предаје Привилегованој аграрној банци.

Члан 16

(¹) За обезбеду редовне исплате потраживања установи из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну, обра-

зује се при Привилегованој аграрној банци „Фонд за исплату земљорадничких дугова”, којим рукује управни одбор Привилеговане аграрне банке.

(²) У „Фонд за исплату земљорадничких дугова” уносе се ове суме:

а) сума наплаћених годишњих obroка које Привилегована аграрна банка прима по обавезама дужника;

б) сва друга примања по обавезама дужника;

в) буџетска допуна једногодишњег obroка који држава полаже у смислу ст. (²) чл. 12 Уредбе, уколико суме из тачке а) и б) не достижу висину доспелог ануитета.

Члан 17

(¹) Трошкове око регулисавања, наплате и осталих послова по примљеним потраживањима установа из ст. (¹) чл. 7, Привилегована аграрна банка исплаћиваће на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова”. Висину ових трошкова прописаће на предлог Привилеговане аграрне банке министар финансија.

(²) Износ првих трошкова организовања овога пословања утврдиће министар финансија у споразуму с Привилегованом аграрном банком, а ту суму предујмиће Привилегована аграрна банка на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова”.

Члан 18

(¹) Овлашћује се Привилегована аграрна банка да установама из ст. (¹) чл. 7 и ст. (¹) чл. 11 Уредбе на основу њиховог потраживања по текућем рачуну а на њихов захтев изда бонове до висине тог њиховог потраживања.

(²) Ови бонови носеће назив: „Бон за исплату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци” и служиће наведеним установама за прибављање новчаних средстава путем ломбардовања.

(³) Земљорадници који су постали дужници Привилеговане аграрне банке по чл. 8 Уредбе могу своје дугове Банци исплаћивати откупом оваквих бонова од установа из ст. (¹) чл. 7 а у висини њихове номиналне вредности.

(⁴) За износ примљених бонова у отплату дуга, Привилегована аграрна банка ће смањивати дуг појединог дужника и за исту суму ће смањивати и потраживање односне установе по текућем рачуну.

(⁵) Ближе одредбе прописаће министар трговине и индустрије у споразуму с министром финансија Правилником.

Члан 19

(¹) Обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе моћи ће се употребити за плаћање пореских заостатака до закључно 1932 године (§ 28 Закона о изменама и допунама Закона о непосредним поре-

зима од 18 фебруара 1934 године и § 49 Закона о буџетским дванаестинама за годину 1935/36 од 29 јула 1935), као и за плаћање неплаћене допунске таксе до закључно 1935 године. Министар финансија прописаће Правилником начин и услове овог плаћања.

(²) Установе из ст. (¹) чл. 7 које су под заштитом у смислу Уредбе II бр. 41032/К од 23 новембра 1934 године, а задруге и савези у смислу Уредбе бр. 81070/V од 23 новембра 1934 године дужни су на захтев својих старих улагача и других старих веровника овим уступити примљене државне обвезнице у сразмери њихових улога и потраживања, а сходно прописима Правилника из ст. (¹).

(³) Ове установе имају суме добијене амортизацијом, продајом или ломбардом ових обвезница употребити искључиво за исплату својих старих улагача и веровника.

Члан 20

(¹) За обезбеђење свих дугова преузетих за рачун државе, Привилегована аграрна банка стиче право да на основу добијених исправа стави хипотеку у целокупној висини дуга на све непокретности свих обвезаних лица. Судови ће ове хипотеке уписивати на захтев саме Привилеговане аграрне банке а на основу овереног извода из њених књига не тражећи дужников пристанак и не захтевајући подношење тапије, али ће дужни-

ку о стављеној хипотеци доставити отправак одлуке.

(²) Оптерећења стављена у току године дана од дана ступања на снагу Уредбе на непокретности обвезаних лица, која су постала дужници Привилеговане аграрне банке на основу ст. (¹) чл. 8 Уредбе, имају ред првенства тек иза хипотеке коју ће ставити Привилегована аграрна банка у смислу предњег става.

Члан 21

(¹) Установе из ст. (¹) чл. 7 дужне су, пре него што изврше предају исправа Привилегованој аграрној банци, затражити од суда обуставу свих предузетих судских радњи по односним потраживањима. Суд ће обуставити судски поступак и по тражењу дужника земљорадника.

(²) Привилегована аграрна банка може наставити поступак против дужника који се не придржавају отплатног плана Уредбе.

Члан 22

Укупни дуг једног земљорадника установама из ст. (¹) чл. 7 који, обрачунат по ст. (¹) чл. 4 Уредбе, не прелази износ од 25.000 динара смањује се са 50% (педесет од сто).

Члан 23

Смањење дуга у смислу претходног члана вршиће Привилегована аграрна банка на основу примљених исправа и података. Према потреби,

Привилегована аграрна банка ће проверавати податке и тражити накнадно потребне допуне и доказе.

Члан 24

(¹) Укупан дуг једног земљорадника установама из ст. (¹) чл. 7 који, обрачунат по ст. (¹) чл. 4, прелази износ од 25.000 динара, смањује се, ценећи понаособ однос дуга и имовног стања сваког појединог дужника, са највише 30% (тридесет од сто).

(²) Дужници чије укупно несмањено дуговање обухваћено прописима Уредбе износи преко 50% (педесет од сто) вредности њихове имовине у времену расправе о снижењу дуга, могу тражити снижење дуга до 50% (педесет од сто).

(³) Вредност земљишта установљава се на основу катастарског чистог прихода. Министар пољопривреде у споразуму с министром трговине и индустрије и министром финансија прописује Правилником начин процене вредности дужниковог земљишта и остале имовине.

(⁴) Снижење дугова у смислу предњих ставова вршиће срески судови местно надлежни за дужника.

Члан 25

Приликом доношења одлука о смањењу дугова, срески судови имаће у виду нарочито следеће околности:

а) износ суме несмањеног дуга према величини и вредности целокупне имовине дужникове;

б) однос суме дуга према просечном укупном годишњем дохотку дужника;

в) дужникову оптерећеност бројем чланова његове куће;

г) правни основ дуга, услове под којима је дужник закључио и уживао зајам, као и на шта је зајам употребљен.

Члан 26

(¹) Дужници поменути у чл. 24 имају се у року од два месеца од дана обнародовања Правилника по чл. 24 обратити молбом за смањење дуга, сваке местно надлежном средском суду.

(²) Уз молбу за смањење дуга дужник мора поднети суду и следеће исправе:

а) уверење да је земљорадник по одредбама Уредбе;

б) списак свих веровника с назначењем висине и правног основа дугова;

в) списак и означење вредности све непокретне и покретне имовине (осим кућних ствари), као и свих доходака ма откуда и ма из чега произишавали;

г) уверење општинске управе о броју кућних чланова и о површини земљишта које даје или које узима под закуп;

д) уверење општинске управе о броју и вредности крупне и ситне стоке коју притежава.

(³) Дужник који не поступи по одредбама ст. (¹) овога члана губи право да се користи смањењем дуга.

Члан 27

(¹) По пријему молби за смањење дуга снабвених исправама из претходног члана, средски судови ће тражити од Привилеговане аграрне банке потребне податке о преузетим дуговима тих дужника, а остала дуговања ће проверити. *нов*

(²) Чим одлука о смањењу дуга постане правоснажна, средски суд ће је одмах доставити Привилегованој аграрној банци с налогом да спроведе смањење дуга у смислу одлуке.

Члан 28

Овако смањена дуговања (чл. 22 и 24) увећана према одредбама ст. (²) чл. 4, дужници ће исплатити Привилегованој аграрној банци са 4.5% камате годишње у року од 12 (дванаест) година у једнаким годишњим обrocима (ануитетима). Рок првом ануитету доспева 1 новембра 1936 године, а сваком идућем 1 новембра наредних година.

Члан 29

Све док Привилегована аграрна банка не утврди коначан обрачун оброка за плаћања по чл. 22, та ће се плаћања вршити по привременом прорачуну који ће банка саставити на основу достављених јој спискова и исправа од стране установе из ст. (¹) чл. 7 Уредбе. Уколико наплаћени оброци од дужника по привременом прорачуну буду већи од дугујућих оброка по коначном

обрачуну, Банка ће сав наплаћени вишак или вратити дужницима или употребити за плаћање наредних obroка.

Члан 30

(¹) Подношење молбе за смањење дуга у смислу чл. 24 не утиче на редован ток наплате дугујућих obroка. Привилегована аграрна банка наплатиће од односних дужника и у случају подношења овакве молбе оне obroке који одговарају величини њиховог несмањеног дуговања с тим да, уколико суд буде накнадно донео тражену одлуку о смањењу, Привилегована аграрна банка има извршити нов прорачун отплате и све више наплаћене износе има вратити дужницима или употребити за плаћање наредних obroка.

(²) Установе из ст. (¹) чл. 7 имају приликом предаје спискова Привилегованој аграрној банци предати истој и извршен обрачун једногодишњег ануитета на половину за дугове испод 25.000 динара, а за остале на несмањен износ дуга.

(³) Привилегована аграрна банка ће у границама овако наплаћених obroка дати предујам установама из ст. (¹) чл. 7 на рачун првог ануитета.

Члан 31

(¹) Годишње отплатне obroке (ануитете) полагаће дужници Привилегованој аграрној банци преко надлежних пореских управа.

(²) По списковима које ће у ту сврху Привилегована аграрна банка доставити пореским властима ове ће задуживати односне дужнике годишњим obroцима и уколико их дужник не положи о року наплаћиваће их одмах извршним путем према одредби ст. (²) чл. 48 рачунајући одговарајуће трошкове извршења по Закону о непосредним порезима.

(³) Пореске власти књижиће одвојено и одобравати рачуну Привилеговане аграрне банке obroке (ануитете) које су, према списковима примљеним од Банке, наплатиле од дужника а наплаћене суме одмах ће слати Привилегованој аграрној банци путем Поштанске штедионице. Наплата obroка у пуном годишњем износу, као и предаја Поштанској штедионици има бити извршена у потпуности најдаље до 20 децембра сваке године.

(⁴) Привилегована аграрна банка ће задуживати сваку пореску управу по својим књигама за износ суме годишњих obroка (ануитета) према послатом списку. Преписку по свим овим пословима Банка ће обављати непосредно са надлежним пореским властима.

ГЛАВА IV

Члан 32

(¹) Привилегована аграрна банка даје следеће олакшице задругарима као и осталим својим дужницима на које би се иначе односили прописи Уредбе:

а) Дугове по обвезницама својих дужника задругара односно месних задруга за пољопривредни кредит, пошто њихову висину утврди по ст. (1) чл. 4 Уредбе, Привилегована аграрна банка ће смањити за 25% (двадесет и пет од сто) а затим ће поступити у смислу ст. (2) чл. 4. На тај начин утврђену висину дуга наведени дужници имају исплатити Привилегованој аграрној банци у року од 12 (дванаест) година са каматом 4,5%.

б) Својим дужницима по дугорочним хипотекарним зајмовима, пошто висину њиховог дуга утврди на начин предвиђен ст. (1) чл. 4, Привилегована аграрна банка може тако утврђен дуг смањити највише са 25% (двадесет и пет од сто), ценећи понаособ положај сваког појединог дужника и имајући нарочито у виду однос дуга према вредности укупне имовине дужникове. Овако добијена сума дуга увећаће се у смислу ст. (2) чл. 4. На тај начин обрачунат дуг, ови дужници исплатиће Привилегованој аграрној банци у року од 15 (петнаест) година са 5% камате.

(2) Ако дужници доспели оброк непосредно не плате на време Привилегованој аграрној банци, Банка ће послати пореским управама списак таквих дужника с потребним податцима, са захтевом да пореска управа најдаље у року од 2 месеца наплати егзекутивним путем ове заостатке из покретне имовине дужника. Ако се продајом запленене покретне имовине не подмири заостали оброк, Привилегована аграрна банка ће преко су-

дова тражити извршење над непокретном имовином дужника.

(3) Ближе одредбе о давању олакшица и о начину снижења у смислу предњег става, пропишаће Правилником Министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

(4) Одобрена снижења главнице дуга књижиће Привилегована аграрна банка на рачун „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“. Овај се фонд образује на терет удела Државе и Класне лутрије (чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци) у банчином капиталу

(5) Рачуну „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ до његове коначне амортизације, имају се дотирати следеће суме:

а) дотација државе у износу од динара 5,000.000 сваке буџетске године, почев од буџетске 1937/38 године;

б) дивиденда која припада држави и Класној лутрији по чл. 39 Закона о Привилегованој аграрној банци, и

в) вишак дивиденде који би Привилегована аграрна банка могла исплатити акционарима преко 3% дивиденде по акцији (чл. 39 и 50 Закона о Привилегованој аграрној банци).

(6) Држава и Класна лутрија немају право учешћа у банчином капиталу, све док се амортизацијом рачуна „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ не изврши потпун отпис губитака по том рачуну. У случају примене чл. 42

Закон о Привилегованој аграрној банци, Држава и Класна лутрија имају право учешћа у банчином капиталу само за онај део њиховог укупног учешћа, који није ангажован у смислу ст. (4) овога члана. Вршење осталих акционарских права по чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци, остаје Држави и Класној лутрији и убудуће без икакве измене.

(1) Правилник о употреби и руковању „Особеним фондом за регулисање земљорадничких дугова“ прописаће министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

≠ 32 а, д, б, г

Члан 33

Јемство државе за исплату дивиденде по чл. 50 Закона о Привилегованој аграрној банци која се по чл. 39 истог Закона издваја из чисте добити, утврђује се на 3% (три од сто), почев са пословном годином 1936.

Члан 34

Акционари Привилеговане аграрне банке ослобађају се плаћања свих државних и самоуправних пореза, приреза, такса и свих других намета ма које врсте на дивиденду коју им исплаћује Привилегована аграрна банка на основу чл. 39 и 50 свога Закона; ово ослобођење има се применити почев од дивиденде за пословну 1936 годину.

ГЛАВА V

Члан 35

(1) По свима хипотекарним дугорочним зајмовима код Државне хипотекарне банке одобрених земљорадницима — који су се као такви задужили у времену од свршетка рата до 20 априла 1932 године, а који уверењем прописаним Уредбом докажу да испуњавају услове из Уредбе, — снизиће се каматна стопа на 4,5%, рачунајући од првог наредног рока плаћања анuitета који доспева по ступању на снагу Уредбе, и продужиће се рок исплате зајма на 32 године рачунајући од дана првобитног задужења.

(2) По свима неуредним дуговањима банчиних дужника — земљорадника који испуњавају услове прописане предњим ставом, извршиће се укапиталисавање неплаћених камата и свих задужења по личном рачуну, рачунајући при том просту камату. Ово укапиталисавање има се извршити по стопи која је до сада важила по овим дуговањима и до следећег рока плаћања анuitета.

(3) Дужници који су се задужили као земљорадници а који желе да се користе олакшицама предвиђеним ставом (1) и (2) овог члана дужни су да најдаље до 1 јануара 1937 године поднесу Државној хипотекарној банци уверење онако како је прописано Уредбом, којим ће доказати да испуњавају све услове за коришћење предвиђеним олакшицама. Уједно ће у истом року поднети извештај Банци о садашњој вредности њиховог има-

ња који служи Банци као залога. Овај извештај има бити оверен од стране општинске власти.

(⁴) Уколико се буде показало да ново задужење по извршеном укапиталисавању дужних камата и задужења по личном рачуну прелази 50% од вредности заложеног имања, означеног у извештају о којем је реч у предњем ставу, Банка ће извршити накнадну процену имања путем комисије, коју одређује сама Банка. Ако се и из овакве процене види да ново задужење по извршеном капиталисању прелази 50% од садашње вредности заложеног имања, вишак преко 50% од вредности имања отписаће Државна хипотекарна банка преко специјалног рачуна који ће се амортизовати најдаље у року од пет година.

(⁵) Сва извршења путем продаје земљорадничког непокретног имања заложеног код Државне хипотекарне банке, која су у току или су већ извршена али још нису постала правоћна, имају се обуставити. И на оваква дуговања ће се применити све олакшице предвиђене овим чланом.

(⁶) Изузимају се од примене олакшица:

а) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке пре рата;

б) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке у времену после 20 априла 1932 године као и дуговања земљорадника који су постали банчини дужници куповином заложеног имања из слободне

† Задужење који на имања б. хипотекарне банке од државне хипотекарне банке наплатити до 15 новембра 1936 године, и до 15 новембра 1937.

руке, или на јавној продаји после 20 априла 1932 године;

в) дуговања земљорадника по меничним хипотекарним зајмовима без обзира на време у које су се задужили.

ГЛАВА VI

Члан 36

(¹) Земљорадници обухваћени Уредбом плаћаће своје дугове осталим веровницима на следећи начин:

а) Дугови који потичу из куповине робе на кредит или из занатске радње пошто се њихова висина утврди на начин предвиђен чл. 4 Уредбе али без смањења предвиђеног у ст. (¹) тога члана, исплатиће се у року од 12 година у једнаким годишњим оброцима, почев од 1 новембра 1936 године. На овакве дугове не тече камата. **F**

б) Дугови из осталих правних односа, пошто се њихова висина утврди на начин предвиђен у ст. (¹) чл. 4 Уредбе, смањују се са 50% (педесет од сто); овако смањени износ пошто се увећа у смислу ст. (²) истог члана, дужници ће исплатити по отплатном плану у року од 12 година са 3% камате у једнаким годишњим оброцима сваке године најдаље до 15 новембра. Први анuitет се има положити 15 новембра 1936 године.

(²) Дужници — земљорадници из овога члана не уживају заштиту по Уредби ако су у бољем

материјалном положају од својих веровника. У случају спора, одлуку доноси за дужника месно надлежни срески суд.

(³) Све постојеће дужничке исправе по дуговима из овога члана имају се заменити новим облигацијама дужника на износ дуга утврђен према прописима тач. а) и б) ст. (¹) овога члана. Ова замена ће се вршити пред општинском управом надлежном за дужника, а према формулару и поступку који ће се прописати Правилником Министарства правде у споразуму с Министарством трговине и индустрије и Министарством пољопривреде.

Члан 37

(¹) Веровник који сматра да је његов дужник који се користио тач. б) ст. (¹) предњег члана, у стању да плати више од 50% свога дуга, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе уз подношење потребних доказа тражити од надлежног среског суда да смањи или потпуно поништи смањење извршено на основу тач. б) ст. (¹) претходног члана.

(²) Дужник који докаже да није у стању платити ни 50% свога дуга у смислу тач. б) ст. (¹) претходног члана, или докаже да је пре 20 априла 1932 године на тај дуг плаћао лихварске камате, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе тражити од надлежног среског суда да му се дуг снизи и преко 50%.

Т јер је извршена замена једног облигацијама и исправе новим облигацијама

ГЛАВА VII

Члан 38

Аграрни субјекти по прописима о аграрној реформи као и остали земљорадници који су пре 20 априла 1932 године, било факултативним откупом било иначе, купили земљиште, које је 27 фебруара 1919 године Претходним одредбама за припрему аграрне реформе од 25 фебруара 1919 године односно Уредбом о забрани отуђивања и оптерећивања земљишта великихседа од 21 јула 1919 године стављено под удар аграрне реформе, а за куповну цену уговорили оброчне отплате у готовом новцу, могу доспели а неплаћени део уговорене купопродајне цене, као и будуће отплате, платити продавцу оном количином пшенице коју су могли купити са уговореним износом отплате по курсу пшенице који је на дан потписа уговора нотиран на најближој домаћој продуктној берзи; ако су пак цену уговорили у одређеној количини пољопривредних производа с тим да ће уговорене отплате плаћати у новцу, могу доспеле а неплаћене, као и будуће отплате платити продавцу било уговореном количином производа, било њиховом вредношћу на дан доспећа.

Члан 39

У смислу предњег члана главницу дуга чине доспели, а неплаћени, као и још недоспели оброчи заједно са дужном каматом до 15 новембра 1935 године. Ова главница има се исплатити у де-

сет једнаких годишњих obroka са каматом од 3%. Камата се неће плаћати у оних случајевима, код којих је већ при склапању купопродајних уговора урачуната у куповну цену. Први оброк, уколико није плаћен, и други оброк платиће дужник до 15 новембра 1936 године. Ако је купљена земља под секвестром у корист продавца, било да је сам секвестар ради било да ју је дао под закуп, секвестар, уколико већ није укинут, укида се крајем октобра 1936 године.

Члан 40

Уверење о томе да ли је извесно земљиште по предњем члану било стављено под удар аграрне реформе на дан 27 фебруара 1919 године, издају банске управе као аграрне власти.

Члан 41

Ако је земљиште, које није било стављено под удар аграрне реформе, било купљено пре 20 априла 1932 године, а куповна цена уговорена у одређеној количини пољопривредних производа, цена се има платити према уговору. Доспели, а не плаћени obroci имају се платити у три једнака годишња obroka и то први и други најдаље до 15 новембра 1936 године, а трећи до 15 новембра 1937 године.

Члан 42

Ако је за земљиште из предњег члана цена била уговорена у новцу купац, ако је земљорад-

ник у смислу Уредбе, може, уколико се одрекне плаћеног дела куповине, вратити продавцу купљену земљу и на тај начин испунити своје обавезе према продавцу. Ако је за рачун куповине купац платио мање него би износила закупнина, за оно време, за које је уживао купљену земљу, биће дужан да плати продавцу разлику од укупног износа закупнине. Тако исто може и продавац, ако је земљорадник у смислу Уредбе, захтевати повраћај земље, ако је и купац био земљорадник; у овом случају има продавац право да на име отштете за уживање земље тражи од купца закупнину, а ако је на име отплате примио више него што би износила закупнина, има разлику да врати купцу.

Члан 43

Ни у ком случају купци земљишта, ако су земљорадници по Уредби, нису дужни закупљено земљиште платити више од данашње двоструке локалне просечне прометне вредности земљишта односне културе. Ако је за купљено земљиште купац земљорадник платио више, сматра се да је испунио своје уговорне обавезе с тим, да нема право на повраћај вишка. Не пристаје ли на ово, продавац може тражити да му се врати земља с тим да купцу врати на име куповине примљене отплате, а има право да од купца наплати закупнину за уживање земље. Уговорна страна која тражи раскид уговора у смислу овога члана, нема право да се користи Уредбом за дугове настале

услед тога раскида. Вредност земље и висину закупнине утврђује суд у ванпарничном поступку.

Члан 44

Аграрни субјекти и други земљорадници, који се користе одредбама предњих чланова ове главе, не могу се у погледу ових дугова користити другим повластицама предвиђеним Уредбом.

Члан 45

Принудна извршења за повраћај поседа земљишта после 20 априла 1932 године, чију је својину придржао за себе продавац за случај неплаћања уговорених obroка, а земљиште до дана ступања на снагу Уредбе није прешло у својину трећег лица, ништавна су. Тако исто ништавни су и уговори о продаји земље трећим лицима извршени без пристанка купца у времену од 8 октобра 1935 године до дана обнародовања Уредбе. У овим случајевима купац је дужан остатак закупнине, уколико није већи од цене предвиђене у чл. 43, заједно са доспелом а неплаћеном каматом до 15 новембра 1936 године, исплатити продавцу у пет једнаких годишњих obroка са 3% камате. Први оброк има се платити до 15 новембра 1936, а остали до 15 новембра сваке наредне године.

Члан 46

За одређивање својства земљорадника у смислу предњих чланова ове главе узете се она повр-

шина земљишта, коју је купац имао пре закупнине земље.

Члан 47

Прописи Уредбе не односе се на дуговање аграрних интересената држави за добијено земљиште по прописима о аграрној реформи.

ГЛАВА VIII

Члан 48

(¹) Ако дужник не плати свој доспели оброк према Уредби, изузимајући случајеве елементарних непогода због којих је добио опрост од плаћања пореза, веровник стиче право да одмах тражи наплату целокупног остатка дуга редовним судским путем; уколико је дуг смањен по прописима Уредбе, дужник има платити остатак смањеног дуга.

(²) Кад наплату доспелих obroка врши пореска управа, она ће у случају првог става спровести извршење на покретности дужника. Ако извршење не да никакав или даде недовољан успех, пореска ће управа на основу оверених извода из својих књига затражити од надлежног суда продају дужникових некретнина.

Члан 49

Ако су на основу потраживања новчаних установа према заштићеним земљорадницима у смислу Уредбе издате хипотекарне заложнице,

рок за њихову исплату продужује се, уколико доспева раније, на рок оних зајмова на основу којих су издате, а у смислу Уредбе. Камата по таквим хипотекарним заложницама у смислу чл. 33 смањује се на 3% годишње. Уколико су поједине врсте хипотекарних заложница издате на основу не само земљорадничких дугова, код таквих заложница има се каматна стопа према горњој одредби сразмерно смањити. Новчане установе за службу по таквим хипотекарним заложницама могу рачунати највише до 10% од годишњег износа камата.

Члан 50

Дугови иза умрлог дужника могу се наплатити из заосталих миријских некретнина једнако као и из осталих мулковних некретнина.

Члан 51

(¹) Прописи Уредбе не могу се уговором мењати на штету дужника.

(²) Ако су између дужника и веровника уговорени у погледу рокова, камате и осталога дужника повољнији услови од оних предвиђених Уредбом, онда остају у важности уговорени услови.

(³) Дужник може пре рока положити било један или више obroка или исплатити цео дуг.

Члан 52

Дугови земљорадника који укупно нису већи или који после извршеног смањења не буду већи

од 500 динара имају се платити у два једнака годишња obroка.

Члан 53

(¹) Дужник — земљорадник који је после 20 априла 1932 године отуђио или оптеретио своју имовину у намери да оштети свога веровника, као и свако лице које у намери да себи или коме другом прибави, противно прописима Уредбе, какву корист, казниће се, уколико дело по Кривичном законнику не би било строжије кажњиво, затвором до шест месеци и новчано до 10.000 динара; такав дужник поред тога губи и све олакшице из Уредбе уколико би на њих имао права, поред последица по Закону о побијању правних дела изван стечаја. Исто тако губи ове олакшице и његов потстрекач и помагач ако је земљорадник у смислу Уредбе.

(²) Ове казне изричу редовни судови.

Члан 54

Послове по ст. (⁸) чл. 2, (⁵) и (⁹) чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27, ст. (²), чл. 36 и 37 и уколико Уредбом није друкчије одређено решаваће срески судови по Закону о судском ванпарничном поступку. ~~Одлука суда донета по ст. (⁸) чл. 2 коначна је и против ње нема места правном леку. Против одлука суда донетих по ст. (²) и (⁹) чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27 ст. (²), чл. 36 и чл. 37 заинтересована странка има право жалбе на Окружни суд. Одлука Окружног суда је коначна и против ње нема места правном леку.~~

*турни
дано
јасно*

Члан 55

Сви послови, судске радње и све исправе по Уредби ослобођени су свих такса изузев такса на жалбу Окружном суду.

Члан 56

(¹) Овлашћује се министар пољопривреде, да у споразуму са министром правде, министром финансија и министром трговине и индустрије, пропише Правилник за извршење Уредбе. Правилници предвиђени Уредбом имају се донети до 1 новембра 1936 године.

(²) Министар правде овлашћује се да, у споразуму са надлежним министрима, издаје аутентична тумачења прописа Уредбе.

Члан 57

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама“. Ступањем на снагу ове Уредбе престају важити све досадашње Уредбе о заштити земљорадника.

25 септембра 1936 год

М.П.бр. 70380/V

Београд

Министар пољопривреде,
Светозар Станковић с. р.

Министар правде,
Др. Никола Суботић с. р.

Министар трговине и индустрије,
Др. Милан Врбанић с. р.

Министар финансија,
Душан Летица с. р.

Министарски савет на седници својој од 25 септембра 1936 године сагласио се у свему са предлогом министра пољопривреде, министра правде, министра трговине и индустрије и министра финансија и одобрио горњу Уредбу.

Претседник Министарског савета
и министар иностраних послова,

Др. М. М. Стојадиновић с. р.

(Следују потписи осталих министара)

Ју. 61,
38869